

Delavska PRAVICA

GLASILO KRŠČANSKEGA DELOVNEGA LJUDSTVA

Preizkušnja

»Slovenski delavec« in tudi del slovenskega časopisja se te dni razpisuje o velikih zmagah, katere dobiva ZZZ na terenu. Pa ne da bi bile te zmage plod dolgotrajnega in skrbnega strokovnega dela za delavske interese. Se manj pa, da bi bila to uspešna mezdna gibanja. Še dolgo ne. Vršijo se le prav navadno podiranje posameznikov in nekaterih skupin JSZ.

Ta neenak boj, katerega bije ZZZ proti JSZ, sliči delu raznih zaplotkarjev, ki se ne upajo v odprto borbo, marveč samo iz ozadja natolcujejo, lažejo in tudi kupujejo, kdor jim pač pride v pest. Kjer ne gre z lepa, se poslužujejo tudi groženj, prav tako kakor

Da so padli viničarji! Kdor pozna razmere, se ne bo čudil. Zadnje dni se jim je vse mogoče obljubljalo, po malem pa tudi grozilo. Ako ne gredo v ZZZ, da se bo zaviralo sklicanje ankete o minimalnih plačah za viničarje. Ako pa pustijo JSZ, bo ta anketa takoj, pa tudi podpor bo več. Ali je to tedaj kaj drugega kot navadno kupovanje. Posebno kdor ve, v kakšni bedi in revščini živi to viničarsko ljudstvo. Kar sedaj dela in govori bivši tajnik JSZ Peter Rozman, o tem ni vredno govoriti. Pa kaj, danes se vse dovoli in odpušči, in tako tudi njemu. Danes se je znašel v objemu s tistimi, proti katerim se je vse življenje boril, kajti velik del teh gospodov, ki jim bo sedaj služil, ni priznal viničarjem pravice do življenja, in Rozman sam ve, kako trde borbe je imel z njimi, da je iztisnil iz njih kako skorjo kruha. Da bo sedaj bolje, o tem dvomimo in smo prepričani, da tega tudi Rozman sam ne verjame.

Pa Tržič, da je vse delavstvo šlo v ZZZ. Resnica pa je ta, da so šli trije odborniki brez delavcev. Drugi pa so se temu enostavno uprli. O tem seveda gospodje ne povedo.

In tako gremo lahko dalje. V Žireh se je delavcem reklo, ako ne gredo v ZZZ, da se jih bo izključilo iz Prosvetnega društva. Fantje so še danes vsi zbegani in ne vedo, kam bi.

Duhovno nasilje brez primere — to naj bodo zmage! Res žalostne zmage. Kje so bili ti ljudje takrat, ko so naši fantje zato, da so se organizirali, od moža do moža stavljali na kocko svoje službe. Takrat ni bilo nikogar na terenu, vsi so bili v varnih pristanih. In to imenujejo nekateri pošteno delo. Čudni pojmi o poštenosti in krščanski morali. Res narobe svet!

Ako se kdo z njimi razgovarja, pravijo, da nimajo nič proti JSZ, da je dobra organizacija. Samo nekaj sprememb je potrebnih. Tako govore v obraz tisti, ki vedo, da jih ne bodo dobili. Drugim pa bruhajo laži in natolcujejo, da je joj. In to naj se potem imenuje — organiziranje na terenu. O, kako kruto se bo to še nad našim slovenskim delavstvom maščevalo. Res, to so junaki, o katerih bo zgodovina slovenskega delavstva pisala žalostna poglavja. Takih metod in načina se niso posluževali niti marksisti, niti nacionalci.

S tem delom se bo ubilo v delavstvu še to malo vere v samega sebe in v organizacijo, kolikor jo je dosedaj še imelo. Pošteni delavci bi tega ne mogli delati. Takih dejanj so sposobni samo tisti, ki jim niso mar delavske koristi niti posledice, ki jih bo tako delo rodilo.

Občni zbori naših krajevnih skupin dokazujejo, da Jugoslovanska strokovna zveza kljubuje vsem viharjem!

Vevče

V nedeljo 8. januarja smo imeli pri Gašperlinu v Vevčah redni občni zbor naše skupine. Občni zbor je bil prav dobro obiskan, saj je bilo navzočih od 190 članov okrog 150 članov in članic. Odbor je izčrpno poročal o vsem delu organizacije v preteklem letu, ki ni bilo lahko sprico mizernega položaja, v katerem smo se nahajali. Trud organizacije je bil predvsem, kako od pomoči delavstvu radi pomanjkanja zaslužka. Ta trud je šel v dveh smereh, in sicer zboljšati zaposlitev z vplivanjem na merodajne faktorje, da se zaščiti domača papirna industrija, in gmotno pomagati delavstvu v njegovi stiski. Glede zaščite domače papirne industrije je uspelo nekaj v novi trgovinski pogodbi z Nemčijo, in je samo vprašanje časa, predvsem pa kontrole na mejah, če bo to imelo kaj uspeha. Organizacija pa je delala tudi za gmotno pomoč in je dobilo delavstvo od podjetja izrednih dajatev 40.000 din, za 15.000 din so se zvišale delavstvu mezde, za 15.000 din je dala Borza dela v marcu in aprilu, pozneje zaradi nove uredbe ni bilo več mogoče dobiti. Končno je dala na pobudo JSZ tudi Delavska zbornica 15.000 din. Tudi podporni fond organizacije je naredil svoje in je razdelil na bolniških podporah čez 4000 din. Nadzorstvo je predlagalo odboru razrešnico za njegovo delo in poslovanje, kar je navzoče članstvo vzelo z odobravanjem na znanje.

Nato je govoril tov. Srečko Žumer o načelih JSZ, njenem stališču o sedanjem položaju, ki je neomajno delavsko in krščansko. Za svoja izvajanja je žel odobravanje vseh navzočih.

V novi odbor so bili izvoljeni naslednji tovariši, ki so se takoj po občnem zboru tudi konstituirali: Rešek Edvard, predsednik; Kamšek Ivan, podpredsednik; Anžur Ivan, tajnik; Klešnik Franc, blagajnik; Zupančič Franc, tajnikov namestnik; Vidregar Avgust, blagajnikov namestnik; Gorše Marija, Rozman Dragica, Trtnik Ivan, odborniki. V nadzorstvo pa tov.

Kdor se zaveda resnosti položaja, se mora zresniti in vprašati, ali je danes sploh še kje kaj poštenja.

Kakor smo vsi pričakovali, so se naši nasprotniki z vso silo vrgli na JSZ. Kot bi vprizorili kako špansko ofenzivo, v kateri naravnost pomanjajo JSZ. S spremljevanjem časopisja in v radiu so oznanjali vsemu svetu, kako padajo postojanke JSZ. To namerno obveščanje javnosti je skušalo duhovno ubiti vso delavsko zavest tudi ostalemu članstvu JSZ in s tem omajati vero v lastno moč in načela. Da se je vršil viničarski občni zbor protizakonito, o tem smo poročali že prejšnji teden. Kako je bilo v Tržiču in v Žireh, bomo lahko poročali pozneje, ko se bodo naše skupine v teh krajih zope dvignile. Da pa ni bilo tako, kot je poročalo časopisje, pa že lahko danes ugotovimo.

S to božično ofenzivo so se naši »združenci« pokazali v svoji pravi luči. Kje je tu ljubezen, kje strpnost in že-

Pavšič Štefan in Pangeršič Ivan. Izvoljena je bila še lista organizacijskih zaupnikov.

Nato so bili sprejeti še potrebni sklepi glede podpornega sklada organizacije, volitev obratnih zaupnikov, nakar je predsednik tri ure trajajoči in lepo uspešni občni zbor zaključil s pozivom »z eno roko držimo, z drugo gradimo«. Razšli smo se zadovoljni z delom svoje organizacije na svoje domove z voljo v srcu, da ostanemo taki organizaciji zvesti tudi v bodoče. Naj živi poštena in pravilna delavska borba.

Na pisanje »Slovenskega delavca« v članku »Vevški papirničarji« od 14. I. t. l., nam ni mogoče odgovorjati, ker se poslužuje demagogije, ki je je zmogel posluževati se kakšen brezverski list, v tem času pa tudi 100% »katoliški delavski« list. Le tako naprej po blatnih kolesnicah, pa bomo kmalu na čistem.

Škofja Loka

Na praznik sv. Treh kraljev se je vršil v veliki dvorani »Društvenega doma« dosedaj najbolj obiskani sestanek članstva oblačilne skupine v Škofji Loki.

Sestanek je vodil t. č. p. predsednik tov. Sirk, ki je uvodoma pozdravil številno članstvo, zastopnika okrajnega glavarja g. Okorna in pa zastopnika JSZ tov. Jožko Rozmana.

Dnevni red sestanka je bil: določitev obratnih zaupnikov za l. 1939. in pa poročilo istih o delovanju za leto 1938.

Starešina obratnih zaupnikov tovariš Logondar, je podal kratko poročilo o delovanju zaupniškega odbora v preteklem letu.

Številne izvršene intervencije so pokazale, da je odbor tudi v preteklem letu v polni meri izvršil svojo nalogo.

Poročilo tov. Logondra smo tovariši in tovarišice nagradili z navdušenim odobravanjem, kot znak zahvale za trud in nesebično delo za delavstvo.

Po poročilu tov. Logondra je govoril tov. Jožko Rozman o delu naše

lja do dobre stvari, s katero so se dosedaj hoteli krasiti pokretaški delavski voditelji. Zelo daleč je JSZ in njeno članstvo od takega početja. Zato pa je članstvo mirno zasledovalo potek obračunavanja z JSZ in le v srcu jih je skrbelo, kako nasprotnik trga kose od njihove krščanske delavske skupnosti. Pri tem delu pa so spoznali prozoren namen voditeljev ZZZ in če dosedaj še nikdar, so se ti gospodje v tem primeru neznansko oddaljili od delavske duše, ki jih ne bo mogla nikdar vzljubiti. Postali bodo izkoreninjeni v delavski skupnosti, kamor pa v resnici nikdar niso spadali.

Naši člani pa bodo ostali zvesti načelom dr. Kreka in JSZ in pridno bodo nasadili nove mladike, ki bodo pogonale in zrastle v še veliko lepša drevesa delavske krščanske soc. skupnosti. Vihar je neke veje podrli, zrastle pa bodo namesto njih nove, ki bodo v kras in ponos dr. Krekovi Jugoslovanski strokovni zvezi.

JSZ. Njegov govor je bil jasan in odločen odgovor intrigantom proti JSZ, ki so se, ali kot popolni nevtralc, ali pa kot — daljni — prijatelji, hoteli uveljaviti na kakršen koli način svoj vpliv na našo skupino, katera ima v svojem strokovnem delu — po priznanju objektivnih opazovalcev našega gibanja, odnosno v delu v prid svojega članstva prvo mesto, med velikim številom obstoječih društev v našem okraju.

Za svoj govor je žel tovariš Rozman priznanje vsega članstva. Kot nadaljna točka dnevnega reda je bila: določitev kandidatov za zaupnike v letu 1939. Izmed predloženih 4 list je dobila lista št. 2 90% glasov.

S tem glasovanjem je tudi dobila popolno zaupanje zavednega krščansko socialno usmerjenega delavstva, in nadaljnje zastopstvo »Seširjevega« delavstva.

Naj pripomnim, da so za ta sestanek najbolj agitirali »zeleni strokovničarji«, kateri so pa s svojim fuhremjem šli s sestankov silno poparjeni. Delavstvo tovarne »Sešir« se pa čuti po tem sestanku dokaj svobodnega, »kajti otreslo se je takozvanih lažiprijateljev«, — kateri tudi v preteklosti niso storili prav ničesar zanj in mu tudi v bodoče niso nevarni.

Dokazi iz našega preteklega doživljanja v preteklosti so nam opomin, da je le v nas samih rešitev, obenem pa našim sovražnikom opomin, da so zapisniki iz preteklosti dovolj zgovorne priče, kakšne stvari so se dogajale z njihovim odobravanjem; vsaj tako si mi tolmačimo, ker niso nastopili proti njim, dokler ni bilo nas.

Na vsako izzivanje bomo nastopili javno v naši »Delavski pravici« z zgodovino Seširjevega delavstva.

Vrhnika

V nedeljo 15. januarja 1939 se je ob 9 dopoldne v prostorih Rokodelskega doma na Vrhniki vršil dobro obiskan občni zbor »Strokovne skupine delavcev na Vrhniki«. Občnega zbora so se udeležili tovariši iz kamnoloma, poleg tega pa tudi iz raznih drugih podjetij z Vrhnike. Občni zbor je vodil tov. Ogrin, za centralo sta bila navzoča tov. Rozman Jožko in Grošelj Jože.

Tov. Rozman je v daljšem govoru obrazložil važnost delavske strokovne organizacije s posebnim ozirom na položaj, v katerem se danes JSZ nahaja. Poudaril je, da mora biti delavska strokovna organizacija ob vsakem času in vsaki priliki neodvisna in ker JSZ ravno to neodvisnost hoče ohraniti čisto, zato se jo napada in podtika vse mogoče stvari. Po njegovem govoru, ki je bil vzlet na znanje z velikim odobravanjem, se je prijavilo k debati tudi več tovarišev, ki so vsi poudarjali, da mora JSZ vztrajati pri tem delu in na tej poti tudi v bodoče, ker je ta edino pravilna za naše delavstvo. Predlagana je bila tudi popolna zaupnica centralnemu vodstvu. Ta zaupnica je bila z velikim odobravanjem izglasovana z naročilom, da novi odbor to sporoči centrali.

Nato je govoril tudi tov. Grošelj, ki

(Nadaljevanje na 2. strani.)

je obravnaval volitve obratnih zaupnikov in dal nekatera pojasnila glede brezposelnih podpor posebno za tovarše iz kamnoloma.

Nato so se vršile volitve. V novi odbor so bili izvoljeni tovariši, kateri dajejo popolno jamstvo, da se bo delo v vrstah JSZ tudi na Vrhniki močno okrepi in poživilo. Odbor je sestavljen tako, da so iz vseh važnejših obratov vodilni tovariši v njem. Za vsak obrat pa se bo izvolil še posebej pomožni odbor.

Količevo

V nedeljo 8. januarja se je vršil občni zbor skupine papirničarjev na Količevu.

Občni zbor je vodil tov. Pirc Ferdinand, ki je obenem podal tudi poročilo predsednika, kateri je bil zaradi bolezni odsoten. Za njim so podali poročila še ostali funkcionarji. Iz blagajniških poročil je bilo razvidno, da je bil odbor v letu 1938. aktiven, kljub raznim podtikanjem od strani lastnih tovarišev.

JSZ je zastopal tov. Lombardo, ki je zbranemu delavstvu v jedrnatih besedah obrazložil pomen občnega zbora, kritiziral razne nezadovoljnosti ter bodril tovarše k večji složnosti in delavski zavesti. Soglasno je bil nato izvoljen sledeči odbor: Pavli Franc, Remc Viktor, Brenčič Franc, Klopčič Karol, Grošelj Janez, Hirsman Viktor, Cipuš Jože, Kenda Josip in Kožar.

V nadzorstvo pa so bili izvoljeni: Marinček Anton, Zule Frančiška in Bevk Alojz.

Starim borcem se je pridružilo nekaj mladih moči. Izvoljeni tovariši nam dajejo jamstvo, da bodo tudi v prihodnje delovali v korist papirniškega delavstva.

Pozivamo pa tovarše, da še bolj strnejo svoje vrste in naj ne nasedajo raznim političnim intrigantom, ker le močno povezani med seboj, bomo v stanju, premagati vse napore.

Jarše

V nedeljo 5. januarja je imela strokovna skupina tekstilnega delavstva v Jaršah svoj redni občni zbor, kateri je bil rekordno obiskan. Odbor je podal izčrpno poročilo o delu skupine. Članstvo je poročilo z odobravanjem sprejelo in s tem pokazalo, da odobrava njegovo delo in da trdno stoji za svojim vodstvom. Delavstvo v Jaršah se zaveda, da stoji pred težko borbo za sklenitev nove kolektivne pogodbe. Na tem občnem zboru je glasno povedalo, da hoče imeti boljše pogodbo in se je za to tudi pripravljeno boriti do skrajnih meja.

Centralo je zastopal tov. Peter Lombardo, ki je v svojem poročilu prikazal borbo za sklenitev kolektivne pogodbe. Obljubil je, da bo to borbo še izpeljal v korist delavstva, predno se poslovi.

Z zadovoljstvom na obrazih je delavstvo vzelo na znanje sporočilo podpornega fonda za primer smrti, kateri je začel s prvim januarjem izplačevati podpore. Ta podporni fond bo delavstvu v veliko podporo, članom v primeru smrti svojca, svojcem v primeru smrti člana.

Pri volitvah je bila predlagana samo ena lista. Odbor je v pretežni večini ostal stari.

Celje

Letošnji občni zbor je proti pričakovanju dobro uspel. Velika udeležba kakor bogata poročila o delovanju v preteklih poslovnih dobi, so bila razveseljiva. Vsi navzoči so videli v poročilih vseh odborov, kako se je naša skupina udejstvovala na vseh poljih strokovnega delovanja. Predvsem pride tu v poštev sklenitev kolektivne pogodbe v mizarski stroki, potem izobraževalna stran našega članstva, ki je moglo dobiti vsa potrebna umsko podlago, ki delavcu v veliki meri še vedno primanjkuje. Važni so za nas nadalje tudi zaupniki, ki smo jih imeli v lanskem letu, ki so vsi vzorno vršili svoje delo razen Bergmanovih, ki prav za prav zaradi tega, ker nimajo tam organizacije, nič ne pomenijo. Tudi sami se niso brigali za stike z organizacijo in naravno, da v bodoče skupina take »zaupnike« odklanja. Veliko delo so vršili celjski tovariši tudi s tem, ko so šli predavati sosednim in daljnim skupinam. Takih obiskov smo imeli 18. Tudi referent za tisk je imel vedno skrb za širjenje našega tiska, ki se morava vedno bolj širiti. Zastopnik centrale, tovariš Lojze Lešnik, pa je v svojem govoru užgal vse navzoče za delavske

ideale, ki cveto samo v svobodni delavski organizaciji! In taka je naša JSZ! Bijejo in tolčejo po njej, a razbili je ne bodo nikdar! Na občnem zboru smo se spomnili tudi naše centrale, kakor staroste Gostinčarja. Naprosili smo zastopnika centrale, naj mu sporoči naše tovariše pozdrave. Prav tako pozdravljamo tovariša Debeljaka, ki se bo skoraj vrnil z Golnika. Pozdravili pa smo v duhu tudi viničarje. Vemo, da so bili od nekaterih poedincev zapeljani, toda mi smo prepričani, da pride čas, ko se bo tako nečedno delo maščevalo in da bodo vsi ti trpini po naših goricah prišli spet nazaj, kjer so itak z vsem delom. Nato jih bo že opominjalo zidovje njihovega doma, za katerega je marsikateri naš tovariš žrtvoval nekaj dinarjev. Z letošnjim občnim zborom smo v resnici zelo zadovoljni.

Novi odbor skupine: Predsednik Podpečan Jože, podpredsednik Cafuta Andrej, tajnik Jurač Jože, blagajnik Mirnik Franc. Odborniki: Korban Franc Ksaverij, Spolenak Marija, Hudobrennik Franc, Mavc Franc, Kusterle Peter.

Hrastnik

Pri nas se je vršil v nedeljo po prvi sv. maši v gostilni Logar občni zbor tukajšnje JSZ. V odbor so bili izvoljeni Ivan Ramšek, predsednik; Vili Ramšek, podpredsednik; Lojze Logar, tajnik. Popoldne se je vršil občni zbor društva kovinarjev. V novi odbor je izvoljen za blagajnika tov. Jernej Volavšek.

Pri rudniku je uspelo nekemu zagrozenemu pazniku, da je spravil na cesto krščanskega delavca.

Položaj mizarskega delavstva v Sloveniji

Iz podatkov, ki jih je zbrala Delavskazbornica s sodelovanjem zainteresiranih strokovnih organizacij, je razvidno, kakšne so delovne razmere pomočnikov in vajencev v mizarski stroki na področju Slovenije. V naslednjem podajamo najvažnejše podatke, in sicer:

Na področju Slovenije obstoja 50 prisilnih delodajalskih združenj, v katerih so včlanjeni mizarski mojstri, ki jih je 1.549 in zaposlujejo okoli 1.518 pomočnikov in 1.076 vajencev. Poleg teh obstoja še 7 industrijskih mizarskih podjetij, ki zaposlujejo okoli 160 pomočnikov in 15 vajencev. Ti podatki pa najbrže niso povsem točni, ker je dosti mojstrov, ki svojih pomočnikov ne prijavljajo redno svojemu združenju. Dejansko številno zaposlenih pomočnikov bo za kakih 10 odstotkov višje, tako da bo znašala celotna zaposlitev pomočnikov gotovo okoli 1800.

Plače mizarskih pomočnikov so zelo različne. Od 1.800 zaposlenih pomočnikov ima svoje delovne pogoje urejene s kolektivno pogodbo okoli 750 pomočnikov in to v večjih krajih, kakor v Ljubljani, Mariboru, Celju s širšo okolico, v Ptuj, Litiji ter pri industrijskih podjetjih Kregar & Co., Vižmarje in Vrečar, Domžale. Po obstoječih kolektivnih pogodbah so določene sledeče plače na uro po 3 mesecih izužitve:

V Ljubljani 4.— do 6.50 din, v Celju in okolici 4.— do 6.— din, v Mariboru 4.— do 7.— din, v Litiji 3.50 do 6.50 din, v Ptuj 2.75 do 4.50 din, Kregar & Co., Vižmarje 3.50 do 5 din, Vrečar, Domžale 3.— do 4.— din.

Na podlagi plačilnih listkov pa se je ugotovilo, da več podjetij krši kolektivno pogodbo s tem, da izplačuje nižje mezd, kot so določene v pogodbah, zlasti tam, kjer so pomočniki tudi pri svojem mojstru na hrani in stanovanju. Poglejmo nekoliko, kakšne so plače drugod, tam kjer ne obstojajo kolektivne pogodbe. Uredba o minimalnih mezdah določa za delavstvo v industriji in v krajih z nad 5.000 prebivalci za pomožnega delavca v mizarski delavnici 2.75 din na uro, v ostalih krajih pa 2.50 din na uro. Kljub tej odredbi pa obstoja cela vrsta podjetij, ki izplačujejo celo kvalificiranim pomočnikom nižje mezd. V ptujski okolici znaša mezda mizarskega pomočnika 2 din na uro, če ima pomočnik pri mojstru hrano in stanovanje, dobi poleg hrane in stanovanja še 60 do 100 din tedensko, tako, da v enem kakor drugem primeru znaša bruto zaslužek 120 do 160 din tedensko. V mariborski okolici so mezde 2 do 4 din na uro. V Št. Vidu nad Ljubljano znašajo 2 do 5 din, le nekaj izjem ima plačo 6 din. Če ima pomočnik pri mojstru tudi hrano in stanovanje, dobi poleg tega še 80 do 150 din tedensko. V škofji Loki prejema pomočniki hrano in stanovanje ter 50 do 150 din tedensko. V Žireh pre-

II. rudarska skupina priredi izobraževalni tečaj za rudarje. Začetek tečaja bo v ponedeljek ob 4 popoldne. Pri rudniku se večkrat ob nedeljah redno obratuje, medtem, ko v steklar- ni ne delajo redno.

Poročil se je tov. Jožko Ramšak z gdč. Kuhar Štefko. Bilo srečno!

Stahovica

Skupina lesnega delavstva je imela dne 8. t. m. svoj redni letni občni zbor. Centralo JSZ je zastopal tov. Grošelj Jožko. Po njegovem poročilu, ko nam je jasno razložil stališče in položaj JSZ, je članstvo soglasno izjavilo, da je za nas edina prava in najboljša dosedanja strokovna organizacija JSZ., katere nam je naš delavski položaj že precej izboljšala. — Ker je bil stari odbor v minulem letu zelo delaven, je bil od članstva z malo izjemo tudi letos izvoljen. Izvoljeni so bili: Predsednik Žagar Franc, podpredsednik Jelinčič Jakob, tajnik Alpner Pavel, blagajnik Kemperle Franc, odbor- nika Balantič Anton in Golob Janez. Nadzorni odbor: Spruk Franc, Balantič Janko in Jeras Frančiška.

Guštanj

V nedeljo 15. t. m. se je vršil občni zbor skupine kovinarjev. Udeležba je bila 80%. Občni zbor je otvoril tov. predsednik Kokal L., ki je dal besedo zastopniku centrale tov. Koresu. Zastopnik centrale je podal poročilo o pomenu svobodnih delavskih strokovnih organizacij. Posebno je poudaril, da mora biti delavstvu jasno, da mora biti delavski strokovni pokret od

vsakega režima in sličnih frakcij neodvisen. Vsem nam je še dobro v spominu, s kakršnim zagonom se je v letih od 1932. do 1934. vrgla nacionalna strokovna organizacija med delavske vrste. Imela je vso oporo od takratnega režima, nič manj pa se tudi niso ogrevali za isto razni ravnatelji v posameznih podjetjih. Ko je pa režim padel je z njim padel tudi pokret narodnega delavstva. Ker smo mi kovinarji sami to doživeli, zato smo se odločili, da ne gremo v nobeno organizacijo.

Ko je poročal tov. Kores tudi o gibanju članstva v zadnjih 10 letih in pa o tarifnem delu JSZ, so vsi navzoči tovariši sprejeli poročilo na znanje in soglasno izjavili, da popolnoma odobravajo delo centrale JSZ ter da bodo ostali kovinarji zvesti člani JSZ.

Nato je podal odbor poročilo o delovanju skupine. Poročilo so člani odobrili in je dobil odbor razrešnico. Pri volitvah novega odbora so bili izvoljeni tovariši: za predsednika Jamšek Bogomir, za podpredsednika Harnold Pavel, za tajnika Kokal Franc, za blagajnika Magerl Alojz, za gospodarja Kotnik Andrej, za odbornike Kotnik Ivan, Gorišek Josip, Petrač Anton, v nadzorstvo Meznar Franc in Konečnik Franc. Določili so se tudi organizacijski zaupniki za posamezne obrate. Pri slučajnostih se je sestavila tudi lista obratnih zaupnikov za predstoječe volitve.

Novo izvoljeni predsednik se je vsem navzočim zahvalil za zaupanje ter pozval tovarše, naj mu pri delu pridno pomagajo našo skupino poživeti, kar bo najlepši odgovor onim, ki JSZ razbijajo.

poslitve od 3.25 do končne mezde 7.25 do 11 din na uro.

Posebno poglavje k položaju mizarskega delavstva pa je izvajanje soc. zakonodaje in položaj vajencev v mizarski stroki, s čemer pa se bomo bavili v eni prihodnjih števil »Delavske pravice«.

Danes navajamo samo še to, da so pred kratkim zainteresirane strokovne organizacije ponovno stavile na kraljevo bansko upravo apel za sklicanje nove razprave za sklenitev enoletne kolektivne pogodbe za mizarske pomočnike vse Slovenije. Dosedanji tozadevni ukrepi so dokazali, da so v glavnem vsa prava mizarska podjetja za sklenitev take pogodbe. Proti pogodbam so le takozvana skupna združenja obrtnikov, v katerih imajo mizarski mojstri samo svoje mizarske odseke. Ker je pogodbeno razmerje, kakor poročamo zgoraj, urejeno že za približno 750 mizarskih pomočnikov, bo vsekakor moralo priti ali do enotne kolektivne pogodbe za vso Slovenijo, ali pa po banski upravi določena lestvica minimalnih plač za kvalificirano mizarsko delavstvo.

Žrtve dela v Zagorju

V ponedeljek 9. januarja se je dogodila strašna rudarska nesreča v Kotredškem rovu zaradi eksplozije plina metana, ki je zahtevala dve žrtvi. Prvi, ki je ostal na mestu mrtev, je tov. Hribar Leopold, dolgoletni člen naše skupine rudarjev JSZ. Zdrav se je poslovil v zgodnjih jutranjih urah od svoje družine, nič hudega sluteč. Toda nesreča je hotela, da je prišlo na istem odkopu še pred pričetkom dela na nepojasnjen način do eksplozije. Kmalu se je raznesla žalostna vest po bližnji in daljni okolici Zagorske doline o težki nesreči več rudarjev. Laže ranjene opečene rudarje so kmalu spravili ven, dočim so nesrečnega Hribarja prinesli mrtvega v naročje njegove družine. In zapeli so zvonovi že v prvih dneh novega leta svojo žalostno pesem, novim žrtvam rudarskega poklica. Težko ranjenega tovariša Jereta Ivana pa so odpeljali v ljubljansko bolnico, kjer je 11. januarja po težkih mukah in bolečinah podlegel. Pripeljali so ga domov, kjer se je v petek vršil pogreb. Tako pri Hribarju kakor tudi pri Jeretu se je zbrala ogromna množica rudarjev in ostalega prebivalstva in ga spremljala na njuni zadnji poti k večnemu počitku, kjer ni trpljenja in hlapčevske življenja. Pri obeh pogrebi sta združena pevstva zbora »Loški glas« in pevski odsek JSZ zapela v zadnje slovo žalostinke. Tovariš predsednik se

je ob odprtem grobu v ganljivih besedah poslovil od pokojnega tovariša.

Vzrok nesreče se pojasnjuje na razne načine od strani rudarjev, vendar ni nič točnega. Vsekakor bi bilo prav, da se rudarji dobro seznaniijo z rudarsko policijskimi predpisi, katere je na predavanju II. skupine lepo obrazložil g. dr. inž. Keršovic. Če bi bilo tako, bo tudi manj nesreč.

Utrinek s ceste

Srečal sem delavko neke naše skupine. Stopila je k meni in mi vsa ogorčena rekla: »Poslušajte, kako je mogoče, da se ljudje čez noč preoblečejo in gredo drugam? Ali res ni več danes nobene morale in ali je mogoče, da naši ljudje tako malo mislijo in se slepo dajo zavajati danes enemu, jutri drugemu. Povem vam, če razbijajo JSZ, tedaj ne grem v nobeno organizacijo več, kajti edino do JSZ sem imela še zaupanje.«

Tako tedaj preprosta delavka. Tako danes ne misli samo ona, marveč tudi mnogo drugih. Seveda gospodom okrog pravoverne delavske organizacije to ni prav nič mar, njim gre samo za to, da ustvarijo od zgoraj navzdol enotnost. Kaj je z delavsko skupnostjo in kaj se godi in dogaja v razočaranih delavskih dušah, to za nje ni važno.

Nabirajte oglase za »Pravico«!

Bilanca slovenskega železničarja

Vsako trgovsko podjetje, industrija ali obrtnik ob koncu leta pregleda svoje poslovne knjige. To zaradi tega, da ugotovi, koliko je imel v preteklem letu dobička ali morebiti izgube. Pa tudi mi železničarji imamo svoj letni zaključek. Vendar pa naše poslovne knjige ne beležijo nikjer nobenega presečka, temveč ugotavljamo povsod naš žalostni minus — dolg. Tako je bilo tudi v preteklem letu. Vse leto smo zvesto služili našemu gospodarju-državi, uspeh našega dela pa prav gotovo ni prinesel državi primanjkljaja, temveč precejšen dobiček. Pa kljub temu so morale naše družine živeti v pomanjkanju.

to predvsem progovni delavci. Znano je, da ima navadno tak revež tudi največ otrok. Pa ne zaradi tega, ker si ne zna pomagati, odnosno iz nevednosti, kot to imenujejo razni takšni ljudje, kadar se pritožujejo in sklicujemo na naše otroke. V teh skromnih železničarskih družinah je še precej poštenja in čuta za rast naših družin.

Kaj pa naš delodajalec — naš služček? Zaslužimo toliko, da ni vredno človeškega življenja. Zdaj ko smo v pomanjkanju zapustili staro leto in prešli v novo, smo si voščili srečno novo leto, želje naše so zelo skromne. Slišal sem tudi že voščilo, če že bolje ne bo, pa naj bi vsaj tako ostalo, kakor je bilo v starem letu. Torej smo zelo skromni. Zdaj pa, ko smo na pragu novega leta, pa že vidimo, da tudi našim najskromnejšim željam ne ugodijo. Napovedujejo nam kljub silno narasli draginji redukcijo delovnega časa do novega preračuna — zaradi pomanjkanja kredita. Tako bo moral slovenski železničar-delavec v delavnicah praznovati do 1. aprila 64 ur. Kljub temu, kakor pišejo razni časopisi pod rubriko »Gospodarstvo«, da smo imeli v preteklem letu v narodnem gospodarstvu eno milijardo presečka, za nas slovenskega železničarja — večinoma obrtnike — se pa ne najde 750.000 din, da bi lahko delali vse

Kupujte pri tistih, ki oglašujejo v našem listu!

GRAMOFONSKA PLOŠČE

šlagerje, plesne, narodne, s harmoniko in petjem samo 30 din. Razen tega vzamemo tudi stare v račun. Išcite seznam!

delovne dni. Dela je namreč preveč, samo denarja ni. Kljub raznim klubom železničarjev in samozvanim plačanim železniškim voditeljem praznujemo. Ni še dolgo ko je neki znani gospod na zborovanju železničarjev v mariborski delavnici izjavil, da je denarja dosti in da bomo železničarji prvi, ki bomo deležni izboljšanja plač. Uresničila se je ta obljuba še prej kot smo si mislili, vendar ne v naše dobro, temveč redukcija delovnega časa in s tem seveda tudi redukcija plač. Že naše sedanje plače ne odgovarjajo potrebam sedanji razmer. Naše nabavljalne in kreditne zadrage lahko pokažejo naši javnosti, kakšen je po-

ložaj naših železničarjev — zadolžitve sega v težke milijone. Dolžnost odločilnih činiteljev je, da razmislijo o razdolžitvi železničarjev.

Vsekakor bi se morala za naš položaj brigati široka javnost, kajti prizadeto je s tem tudi narodno gospodarstvo.

Težak je položaj nas železničarjev, še težji zato, ker nimamo svobodnih strok, organizacij. Zato nosimo take posledice, ker se ne moremo braniti, kakor se brani ostalo delavstvo.

Zato, tovariš delavec, zavedaj se, da je vse delo, zgrajeno brez strokovne organizacije, kakor stavba na pesku. Vsak močnejši vihar jo bo podrł.

Vsekakor je moralna dolžnost tistih, ki so pred kratkim obljubljali nam železničarjev boljše čase, da vsaj vse potrebno ukrenejo, da preprečijo redukcijo delovnega časa, s tem v zvezi pa tudi še naše nizke plače.

Občni zbori skupin JSZ preloženi!

Za nedeljo 22. januarja so bili določeni občni zbori tehle krajevnih skupin JSZ:

Strok. skupina	kovinarjev Javornik,
"	delavcev Kočevje,
"	grad. del. Kranj,
"	tekstil. del. Kranj,
"	splošna (del.) Kranj,
"	gradb. del. Kresnice,
"	oblač. del. Domžale,
"	gradb. del. Apače,
"	lesnega del. Nazarje,
"	tekst. del. Otiški vrh,
"	kovinarjev Kamnik,
"	lesnega delavstva Slovenjgradec.

Ker pa je za nedeljo 22. januarja sklicana seja vodstva JSZ, kateri bo-

do prisostvovali vsi predsedniki skupin, se bodo občni zbori navedenih skupin vršili ob istem času v nedeljo 29. januarja 1939.

Odbore, kakor članstvo navedenih skupin opozarjamo na to spremembo.

Poleg navedenih občnih zborov se bodo v nedeljo 29. januarja vršili še ti-le občni zbori:

Strokovne skupine rudarjev Zagorje.
Strok. skupine lesnih delavcev Rimske Toplice.

Strok. skupine papirničarjev Medvode.

Občni zbori ostalih skupin, kateri so bili določeni za nedeljo 29. januarja se prelože na nedeljo 5. februarja 1939.

Izjava

Publicistka Angela Vodetova je izdala knjigo »Spol in usoda«. Delavsko glasilo »Slovenski delavec« je o tej knjigi prineslo sledečo oceno:

»Angela je stara, bo najbrž tudi galarala s svojo knjigo »Spol in usoda«. Angela Vodetova namreč. Za skupinske paritvene zakone se zavzema. Angela je očitno stara, predpotopno stara, da pogreva staro marksistično, od vseh zavrženo in obsojeno propagando za skupinski paritveni zakon. Angela pa mora biti tudi grda, tako grda, kakor je vsaka cunja, ki je slehernemu rada za podnožek, da si vanjo čevlje briše. Pošten moški na ženo s skupinskimi nagoni še ne pljuvne. Stran pogleda in mimo gre, ker mu rože s takim duhom, kot ga Angela ši-

ri v svoji brošuri »Spol in usoda«, od daleč smrdi.«

Kot člani slovenskega narodnega občestva in kot kulturni ljudje z ogorčenjem zavračamo tak način pisanja, ki ne zadene in ne žali le poedine človeške osebnosti, temveč uničuje temeljne osnove našega narodnega sožitja, niža naš kulturni nivo in vzgaja ljudi, ki bodo brez čute odgovornosti in brez plemenitosti gledali na delo bratov in sester v narodnem občestvu.

Pozdravljamo vsako stvarno kritiko — tak način pisanja pa žali vsakega resničnega in polnovrednega človeka. Ta dopis smo poslale v objavo vsem dnevnikom in tednikom.

Zveza akademsko izobraženih žen, sekcija Ljubljana.

Krščanska strokovna organizacija in svoboda organiziranja

Svoboda združevanja in krščanske strokovne organizacije.

Obstoj krščanskih strokovnih organizacij je prav gotovo tesno povezan s svobodo združevanja.

Svoboda združevanja ima dva sovravnika. Enega smo omenili že v uvodu. Je to stališče marksističnih strok. organizacij, ki so svoječasno zahtevale in ponekod še zahtevajo monopol na polju strokovnega organiziranja delavstva. Zaradi tega svojega stališča so utemeljevale upravičenost terorja, ki so ga in ga ponekod še izvajajo. Delavec, ki se ni hotel ukloniti njihovega diktatu, je moral zapustiti tovarno.

Zdi se, da so se države, ki so totalitarne vladane, poslužile tega zgleda. Vse te države so razglasile monopol nad delavskim strokovnim gibanjem. obstajati smejo le tiste strokovne organizacije, katere pripusti totalitarna država. Zaradi tega je totalitarna država razpustila svobodne strokovne organizacije, njihove ustanove in premoženje pa zaplenila.

Nasledki.

Nasledki tega so: Delavec nima več proste izbire, kateri organizaciji naj se priključi. Mora postati člen enotne delavske strokovne organizacije. Ponekod ima kvečjemu možnost, da se ne vklani v tako organizacijo, da ostane torej divjak. V takem primeru je pa izpostavljen obsodbi obstoječe enotne strokovne organizacije in napadom od organizacije nahujskanega delavstva. Totalitarna država je s tem oropala delavca osebne svobode, njegove naravne pravice in ene izmed najvišjih dobrin, dasi bi morala ravno država v prvi vrsti varovati te dobrine.

S tem je pa tudi delavska strokovna organizacija odmaknjena od svojega najprvotnejšega namena.

Zakaj?

Delavska strokovna organizacija ne more več obračati svoje pozornosti na socialni položaj in socialni napredek delavstva. Taki enotni delavski strokovni organizaciji ne služi več za merilo in vodilo krščanski pravni zakon, niti kršč. pravno pojmovanje. Njeno vodilo je v prvi vrsti korist države. Kjer se pa postavi kot moralno morilo namesto krščanskega pravnega zakona korist države, tam ni v redu z delavsko zaščito, še manj pa z njegovo eksistenco.

Ne varajmo se! Kakor hitro bodo iz diktatorskih držav izginili zadnji žarki krščanskih pravnih pojmov, ki sedaj več ali manj skrivno še delujejo, se bo pokazalo v polni luči, kako je delavstvo nezaščiteno, kljub temu, da je enotno strokovno organizirano. Pokazalo se bo, da so morali vsi žrtvovati svojo osebno svobodo in svoje človeško dostojanstvo maliku državi.

Kje je rešitev?

Nobenega dvoma ni, da se vodi v sedanji dobi boj za odstranitev glavnih ovir, ki nasprotujejo evangeliju totalitarnosti z njenimi naslednji vred. Glavne ovire so svobodne del. strok. organizacije. Torej se vodi borba proti svobodnim delavskim strokovnim organizacijam, proti njihovu obstoju.

Delavstvo je dolžno, da se bori proti tej nevarnosti. Zlasti pa morajo stati v prvi bojni vrsti krščanske delavske strokovne organizacije, če hočejo vršiti svoje poslanstvo.

Naloga krščanskih delavskih strok.

Časopisi pišejo:

»AVANT-GARDE« poroča, da se je pred dnevi vršil v Londonu kongres Zveze konservativnih študentov, ki mu je prisostvoval tudi trgovski minister Oliver Stanley, častni predsednik društva. On je v začetku prebral pozdrave Chamberlaina in lorda Baldwin. V debati je več govornikov ostro kritiziralo monakovski pakt in britansko politiko glede na špansko vprašanje. Kongres je soglasno izglasoval resolucijo proti vsakim kolonialnim sprembam in proti rasni politiki.

»AVANT-GARDE«. Čikaški nadškof kardinal Mundelein je pred kratkim govoril svojim vernikom: »Če bi vas mogel poslati v Evropo, da bi tam videli na lastne oči to, kar sem videl jaz, sem prepričan, da bi se vrnili kot najboljši Američani, srečnejši ob svoji usodi in boljši katoličani. Naj bodo stvari pri nas še tako slabe, vendar so še neskončno boljše kot pri narodih, ki morajo živeti samo ob svojih domačih pridelkih, da morejo nositi stroške za vzdrževanje velikih armad. Pogosto ne moremo biti zadovoljni z neumerjeno kritiko, ki se pojavlja proti odgovornim ljudem naše države v našem tisku. Toda to je še vedno tisočkrat boljše

»TEMPS PRÉSENT«. »Oče Couglin, čigar razlagajočih se pridig po radiu še nismo pozabili, že več tednov vodi protizidovsko in rasistično propagando. Čikaški kardinal Mundelein ga je pograjal in izjavil, da Couglin nima pravice, govoriti v imenu Cerkve in da njegovi govori niso v skladu z naukom in s čustvovanjem katoliške Cerkve.« — V slovenskem katoliškem dnevniku pa smo brali čisto drugačne pohvalne besede in da ima pater Couglin velikanski vpliv...

Branimo Krekovo dediščino proti vsakomur!

Pot mladih

Menjavajo se generacije, življenje gre svojo pot naprej, stari odhajajo, novi prihajajo. To je val življenja. S tem valom gre vse: ideje, nazori in njihovi tvorci. Vse se mora ukloniti valu — duhu časa. To se je dogajalo vedno v vseh zemljah in v vseh dobah, tudi danes se prav tako godi. Da v naši domovini še ni zavladal pravi krščanski duh in z njim novi ljudje, je vzrok ta, da ljudje, ki so že neštetokrat izigrali narodovo zaupanje, nečejo razumeti, da je njihov čas že prešel in z njim bi morali oditi tudi oni sami. Ti stari ljudje nočejo razumeti, da sedanji čas zahteva novih ljudi. Nočejo razumeti, da so vsa njihova materialna dobra, vsi njihovi položaji in, kar je glavno, njihove zgrešene ideje zapisane propasti in pozabljenju.

Današnja delavska mladina se zaveda, da čas pripada nji, zato hoče v ospredje, da tudi ona prekoraja del poti v razvoju življenja. Zato, vi starci, ne kričite, ne zavirajte poti novi generaciji. Umaknite se zahtevam časa, ker drugače se bo maščevala zgodovina nad vami in vas zapisala s temnimi črkami. Ne mislite, da je ta zahteva mladine zahteva raznih političnih grup in strank. Ne! — To je zahteva prave slovenske mladine, ki nima prav nič skupnega z ljudmi, ki pripadajo preteklosti. To je zahteva neodvisne delavske mladine, ki ve, da današnji čas zahteva od nje, da vzame narodovo usodo v svoje roke, dvigajoč s tem narod iz globin obupa v zarjo novih dni. Ako bi mladina tega ne zahtevala, bi ne bila prava mladina, temveč mrtva generacija, ki jo mrtvijo zastarela in pokvarjena načela. Take mladine pa naš slovenski narod ne rabi, kajti ostati na pozicijah stare in okostenele generacije pomeni: pripadati in se prištevat duhovno stari in preživeli generaciji.

S tem je pa onemogočen vsak samostojen korak mladine. Zato vi vsi, ki se preživljate z delom svojih rok in delom svojega duha, ustvarjajte si sami svojo novo pot — pot, po kateri boste kot mladina prišli do cilja: srečnega, zadovoljnega in resnično človeka vrednega življenja. Strnimo se vsi okrog tega našega mladinskega programa, ki je obenem program vseh mladih krščanskih ljudi, in bodimo vedno bolj silni in odločni glasniki pravice in poštenja v boju s krivico in lažjo, ki hočeta zavladati nad slovenskim krščanskim ljudstvom!

France Kralj.

Pridobi svojega trgovca, da bo oglaševal predvsem v tvojem listu »Delavski pravici«!

Do naših krajev

Zagorje

Vse člane ponovno opozarjamo, da se bo vršil v nedeljo 29. januarja redni letni občni zbor v dvorani Zadruga doma v Zagorju. Dnevni red bo običajen. Poleg dnevnega reda bomo obravnavali še druge važne organizacijske zadeve, zaradi tega naj se vsak član občnega zbora zanesljivo udeleži in poskrbi za udeležbo drugih, nam naklonjenih prijateljev.

Trbovlje

V torek 24. januarja ob pol 5 popoldne se bo vršil sestanek v tajništvu na Vodah, na katerem bo drugo predavanje našega duhovnega vodje gospoda Kača. Z ozirom na važnost predavanja naj nobeden neopravičeno ne izostane.

Celje

V nedeljo 22. t. m. se bo vršil ob 9 dopoldne v Delavski zbornici (soba JSZ) sestanek skupine »Krščanske delavske mladine«, ki se ga udeleži tudi zastopnik centrale. Sestanek je za vse člane in članice KDM strogo obvezen, ker je zelo važnega značaja! Vabljeni tudi prijatelji gibanja KDM!

Občni zbor Krajevne protituberkulozne lige v Celju se vrši v četrtek 26. januarja ob 8 zvečer v mestni posvetovalnici z običajnim dnevnim redom. Člani lige in vsi, ki se zanimajo za protituberkulozno borbo, vljudo vabljeni!

Goričane-Medvode

V nedeljo 29. januarja se bo vršil redni občni zbor naše skupine, in sicer ob 8 v prostorih tov. Fr. Knifca v Goričanah št. 48. Na občni zbor pri-

de zastopnik centrale in vevškega delavstva, tov. Pangeršič. Tovariši, naša dolžnost je, da se občnega zbora polnoštevilno udeležimo, da pokažemo vsem, ki nas v teh težkih dneh blati in se poslužujejo nesramnih sredstev, da bi uničili našo JSZ, da v boju zanjo vztrajamo do konca. Pokažimo, da hočemo, da ostane JSZ svobodna, od nikogar odvisna in od delavstva samega vodena krščanska delavska strokovna organizacija. Zato vsi do zadnjega na občni zbor. — Odbor.

Kranj

V nedeljo dne 22. t. m. se bo vršil ob 9 dopoldne v gostilni »Lukež« sestanek skupine »Krščanske delavske mladine«. Sestanka se udeleži tudi zastopnik centrale iz Ljubljane. Ker je sestanek zelo važnega značaja, je strogo obvezen za vse člane in članice skupine, vabljeni so pa tudi prijatelji gibanja KDM!

Tržič

Iz časopisnih poročil ste gotovo brali, da se je v ponedeljek 9. t. m. vršil pri nas v Tržiču sestanek nove strokovne organizacije ZZD. Na tem sestanku sta govorila gg. Smersu in Preželj. Sestanka se je udeležilo okrog 100 delavcev, večina od teh iz »Rune«, nekaj pa tudi iz drugih obratov. Tega sestanka sta se udeležila tudi g. župnik Vovk in tržički župan g. Majeršič.

V poročilih, ki jih je navajalo dnevno časopisje, pa so nekatere netočnosti. Kot pošten delavec pa bi rad našim slovenski javnosti, pred vsem pa našemu delavstvu, povedal, kako se delajo papirnate zmage.

Poročano je bilo, da je ves odbor

Slovenska nameščenska zveza

Vsemu članstvu sporočamo, da smo dobili od kr. banske uprave rešitev, s katero nam odobrava izpremembo našega naslova SZPTNJ v »Slovensko nameščensko zvezo«. S tem je izvršeno naše preimenovanje ter prosimo vse članstvo, da naslavlja vse dopise na

naš novi naslov. Od vsega našega članstva prejemamo izraze odobravanja novega naslova, ki je kratek in je v njem označeno, komu je naša organizacija namenjena. Želja nas vseh je, da bi prav kmalu vsebovala večino slovenskih nameščencev. Odbor SNZ.

kompaktno prestopil v vrste edino prave delavske katoliške organizacije ZZD. To seveda ni res. Prestopili so samo trije odborniki, ostali odborniki in člani nadzorstva pa ne. Tov. Klofutar je bil pred sestankom še opozorjen, naj ne govori v imenu vsega odbora, vendar je on kljub temu naredil to netaktnost. Po govorih obeh gg. zastopnikov ZZD je tov. Klofutar pozval navzoče, naj se pridružijo in vstopijo v vrste ZZD, toda v dvorani se ni nihče premaknil oz. temu vabilu odzval. Nato je povzel besedo gospod župnik in rekel, da ni dovolj, ako pristopi samo odbor. Pozival je navzoče, naj vendar pristopijo, ker brez njih odbor ne more nič delati in tudi ne bo nič pomenil. Toda tudi ta poziv je ostal brez uspeha in so se delavci razšli.

Razumljivo je, da ni manjkalo na tem sestanku tudi napadov na JSZ in njeno delo.

Tak je bil dejanski potek te »veličastne zmage« ZZD v Tržiču.

Črna-Kaolin

Kljub lažnjivim govoricam o naši JSZ so vsi člani organizacije povsem trdni in zaupajo v sedanje voditelje naše močne organizacije.

Vsi od prvega do zadnjega enodušno odklanjajo razne vsiljivce in natolcevanja, zato hočemo, moramo in bomo rešili svobodno delavsko organizacijo. Zato smo vsi za onega, ki se je boril za svobodo in neodvisnost od vsakih političnih strank, — za dr. Janeza Evangelista Kreka.

Vsi navdušeno, kakor iz enega grla zakličimo iz srca in ponovimo naš vzklik: »Naj živi močna in borbena JSZ!«

Radomlje

Članstvo naše krajevne skupine opekarskega delavstva Radomlje, opozarjamo, da se polnoštevilno udeleži sestanka, kateri se bo vršil v nedeljo 29. januarja t. l. ob 3 popoldne v prostorih gostilne Cerar v Radomljah. Sestanek bo važen, zato naj nihče ne manjka. Prideta dva tovariša iz Ljubljane.

Huda jama

Tov. Diacci se je preselil. Njegov sedanji naslov je: Diacci Alojzij, Sevice 4, p. Rimske toplice.

Gameljne

V nedeljo se je poročila naša tov. in večletna zaupnica Kozelj Marija z g. Godnjavcem Vladislavom. Želimo ji mnogo sreče in božjega blagoslova.

Škofja Loka

Knjižnica strokovne skupine oblačnega delavstva posluje v svoji pisarni vsako nedeljo od pol 10. do pol 11. ure.

...močan pokret se je začel med delavstvom tovarne »Šešir« za prestop iz JSZ v ZZD, tako poroča »Gorenjec«. »Delavska pravica« pa poroča: močan pokret za zboljšanje razmer v mestni ubožnici se je začel — pa učinek — povsod enak.

V nedeljo 5. februarja 1939 ob 9 dopoldne se bo vršil v Društvenem domu redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora. 2. Poročilo zastopnika centrale. 3. Volitve novega odbora.

Tovariši in tovarišice, živimo v zelo resnih in težkih časih, zato vsi do zadnjega na občni zbor. Z udeležbo bomo pokazali, da smo še vedno močni in nepremagljivi. Ta občni zbor pa naj bo tudi manifestacija za naše ideje in za našo matico JSZ!

Sesto leto težkega strokovnega dela bo kmalu za nami. Kdor je bil od vsega začetka zraven ali je pozneje začel sodelovati na tem polju, ta ve in zna ceniti težko strokovno delo. Kakšne razmere so vladale v začetku v tovarni in kakšne so danes, to tudi vsak ve, koliko truda in požrtvovalnosti je bilo treba, da smo ustvarili položaj, kakršen je danes v tovarni, čeprav še ni zadovoljiv.

V teh težkih borbah za najosnovnejše človeške pravice, katere smo imeli

med tem časom, pa moramo pibiti, da nas ni razumel ne eden, kakor tudi ne drugi del meščanstva. Zanašajoč se na svojo lastno delavsko zavest, smo rezali globoke brazde. Meščanstvo je pa vsak naš še tako koristen korak gledalo samo z vidika svoje ozko-srčne politične zagrizenosti. Iz tega so nastale tudi razmere zadnjega tedna, ki sejejo seme sovraštva v naših do zadnjega časa mirnih delavskih vrstah.

Na obzorju se je naenkrat pojavilo nekaj »ta korajžnih«, ki hočejo porušiti to, kar je ustvaril zdrav delavski idealizem. Ni jih bilo takrat zraven, ko smo dvigali tovarno iz ruševin ter preživljali z njo težke in hude čase krize. Ko smo ustanavljali organizacijo, jih ni bilo zraven, češ: »da ne bodo hodili za druge po kostanj v žerjavi-co«. Na sestanke niso hodili, da bi vsaj malo pojma imeli, kaj je strokovno delo, ampak so postali člani šele zadnje čase — na papirju. In danes so se naenkrat pojavili kot nekakšni boljši delavski »borci«, čeprav že vrabci na strehi čivkajo, na čigavo pobudo.

Naše delavstvo je pravočasno spoznalo, da vsi ti »borci« iščejo le sebe in svojih koristi, čas pa jim bo kmalu vrgel krinko z obraza.

Tovariši in tovarišice! Ostanimo zvesti in ponosni člani naše Jugoslovanske strokovne zveze, ker zmagal bo zdrav delavski razum! Ohranimo mirno kri in brez sovraštva na delo za našo skupnost. Pravo tovarištvo in ljubezen naj prepleta naše vrste ter bo to najboljši odgovor vsem razdiralcem naše delavske skupnosti.

Iz centrale

Skupine prosimo, da še naročijo delavski koledarček. Imamo še nekaj zaloge. Ako ne razprodamo vsega, nastane škoda za skupno organizacijo. Poagitirajte, da bo imel vsak zaveden član tudi naš koledarček.

Skupine, ki nam še niso nakazale denarja od že prodanih koledarčkov, prosimo, da to storijo takoj. Prav tako naj pogledajo, kako je z obračunom članskih znakov. Članarino pošiljajte točno!

Delavska tiskarna

Vsakemu zadrudniku, ki ima plačan delež, smo izstavili izkaznico. Te izkaznice potrjujejo, da je delež v celoti plačan in bodo obenem služile kot legitimacije za skupščino ali tudi v drugih primerih. Skupinam in zadrudnikom, ki so člani strokovnih skupin, bomo izkaznice poslali priložene drugi pošti. Tako je za nas ceneje. Odbornik, ki dobi pošto v roke, naj skrbi, da bo dobil upravičene izkaznice zanesljivo v roke. Ostalim zadrudnikom pa pošljemo izkaznice po pošti.

Vse zadrudnike, ki deleža še niso plačali, prosimo, da nam čimprej pošljejo, kar je še neplačanega. Pridobivajte novih zadrudnikov.

Iz uredništva

»Volan«. Ta teden našega prispevka pri najboljši volji nismo mogli uvrstiti. Prosimo potrpljenja, bo pa prihodnjič več! Pripravljeno imamo daljše poročilo o delu Mednarodnega urada dela za ureditev delovnega časa poklicnih šoferjev.

Tudi vsi drugi dopisniki, katerih prispevki to pot niso prišli v list, naj potrpe do prihodnjic.

Bertram S. S. priobčevanjem Vaših člankov bomo pričeli takoj, ko vsaj za silo pridemo iz velikega navalav prispevkov, ki jih na noben način ne moremo odložiti. Upam, da nam tega ne zamerite. Urednik.

PRILIKA za tiste, katerim kolo služi za vsakdanjo potrebo! Dürkopp, Victoria, Wanderer so trpežna in močna kolesa, katerim smo znižali cene tako, da smo omogočili vsakomur nabavo. Izplača se vam priti na Jesenice v trgovino

MARIJA KRAŠOVEC

nasproti kolodvora
Naše geslo je: Dobro in poceni!

Razgled po svetu

Pečat največje prisrčnosti, so imeli razgovori med angl. min. predsednikom Chamberlainom in Mussolinijem v Rimu pretekli teden. Tako pravi uradno poročilo. Razgovori so pripomogli k široki izmenjavi misli. Razgovori so se končali »z željo, naj bi se obstoječe razmerje med obema državama razvijalo v duhu prijateljstva«. O pravih sklepih teh razgovorov pa pove svetovni tisk malo. Po dosejanjem pisanju listov je videti, da sta si oba državnika povedala svoje misli o položaju, da pa ni bilo sklenjeno nič daljnosežnega. Nemško časopisje je v času sestanka pisalo, kako zelo so upravičene italijanske zahteve v Sredozemlju.

Dve poti grofa Ciana sta napovedani za prihodnji čas. Ta teden pride italijanski zunanji minister v Jugoslavijo, kasneje je napovedan njegov obisk v Londonu. Listi so prinesli vest, da namerava Italija dovoliti Jugoslaviji v Trstu prosto luko.

Kaj sta govorila Mussolini in Chamberlain o Španiji, listi ne poročajo. Angleški opozicijski listi pišejo, da ni mogoče osumiti angleškega ministrskega predsednika, da bi bil prepustil Španijo tujim silam. S stališča mednarodnih načel in tudi s strateških vidikov bi bil moral Chamberlain vztrajati na tem, da tuje čete zapuste špansko zemljo.

Nekaj uspehov generala Franca nam še nikakor ni prineslo kake odločilne zmage na katalanskem bojišču. Ofenziva generala Franca je po treh tednih že nekoliko popustila. Francoska javnost in francoski vojaški krogi zelo pazljivo spremljajo te boje. Če bi general Franco zavzel Barcelono, bi mo-

rala Francija pričeti z utrjevanjem svoje meje tudi nasproti Španiji.

Moke 45.000 ton je dovolila Francija nakupiti španski vladi. S tem bo močno pomagano Kataloniji, kjer je že primanjkovalo živil.

Deset dni je zastoj čakal poljski minister Beck, ko je bil na oddihu v Franciji, da bi mogel stopiti v stik s francoskimi zunanje-političnimi krogi. To je znamenje, kako je padel vpliv in pa moč Francije v Vzhodni Evropi. Poljski zmanjkuje poguma in časa, da bi se bolj zanimala za dogodke v Vzhodni Evropi.

Dobra volja Rusije nasproti Poljski se je pokazala s tem, da je Rusija dala dovoljenje, da se zopet odpre poljska katoliška cerkev v Moskvi, ki je bila doslej zaprta. Poljska je v največji zunanji politični zadregi, ker ostaja zadnji čas brez pravih prijateljev. Tudi Italija ne kaže več posebnega zanimanja za njene težave. Poljski načrti, da bi napravila iz držav obrambni zid, med Vzhodom in Srednjo Evropo, ostajajo sanje. Pri vsem pa ima Poljska resne in težke notranje-politične težave doma.

Zarišče nemirov postaja Karpatska Ukrajina. Iz ozemlja Karp. Ukrajine se pojavljajo razni nemiri po sosednem ozemlju. Po večjem spopadu med češkoslovanskimi in madžarskimi četami se pojavljajo manjši incidenti na ostalem madžarskem obmejnem ozemlju in na romunskih mejah. Gotovo se ti nemiri ne vrše brez vednosti in privoljenja večjih držav, ki stoje v ozadju. Na poljskem obmejnem ozemlju teh nemirov še ni bilo, toda Poljska se upravičeno boji, da lahko z ukrajinskega ozemlja prileti s časom kaka iskra tudi na poljsko zemljo.

Judovsko vprašanje pričinja reševati tudi Madžarska. Gotovo ne samo iz svoje notranje potrebe, temveč iz naklonjenosti do sosedov in zaveznikov.

»Železni gardi« v Romuniji ni uspelo dobiti vpliva nad državo, kljub temu, da ima važne in močne prijatelje izven države. Romunska vlada je iz previdnosti bolj kot iz načel pravičnosti dovolila velike ugodnosti in pravice nemškim narodnim manjšinam v Romuniji.

Razširitev radijske postaje v Gradcu je gotovo važen dogodek ne samo za radijske tehnike in radijske amatere, temveč tudi za tiste, ki se zanimajo za zunanjo politiko. Povečanje postaje je namenjeno po poročilih nemških listov 700.000 Nemcem na jugu Evrope.

Delavska PRAVICA
GLASILO KRŠČANSKEGA DELOVNEGA LJUDSTVA

Izhaja vsak četrtek popoldne, v primeru praznika dan prej. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani, Miklošičeva cesta 23-I. — Oglasi, reklamacije in naročnina na upravo, Miklošičeva 23-I. Oglasi po ceniku. — Telefon števil. 4948. Številka pošt. čekovnega računa 14.900.

Posamezna številka 1 din. Naročnina: za 1 mesec 4 din, za četrlet 10 din, za pol leta 20 din, za vse leto 40 din. Zamejstvo mesečno 7 din, letno 70 din.

Urejuje in odgovarja Tone Fajfar v Ljubljani. Izdaja za konzorcij »Delavske pravice« Srečko Zumer, Ljubljana. Tiska Zadruga tiskarna r. z. o. z. v Ljubljani, Tyrševa c. 17 (Maks Blejce)